

W ŚWIAT
Z KLASĄ

Język polski

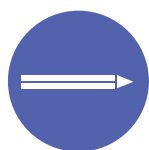
EDUKACJA GLOBALNA NA ZAJĘCIACH JĘZYKA POLSKIEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ

01

SCENARIUSZ

„Przez miliony lat to natura kształtowała klimat Ziemi. Jednak później coś się zmieniło...”. Tworzymy opowiadanie

SYLWIA
MIĘDZYPRODZKA

KLASY IV–VI

45 MINUT
(LUB 2 X 45 MINUT)

Scenariusz to propozycja zajęć, podczas których uczniowie i uczennice będą doskonalić umiejętności tworzenia opowiadania. Będzie ono dotyczyło zmiany klimatu, istotnego zagadnienia edukacji globalnej. Młodzież pozna konsekwencje społeczne, gospodarcze i przyrodnicze tego zjawiska w różnych częściach świata oraz zastanowi się nad wpływem działalności człowieka na klimat i możliwościami lepszej ochrony środowiska poprzez indywidualne działania. Lekcja może posłużyć jako okazja do powtórzenia zasad tworzenia opowiadania.

Pytanie kluczowe

Co człowiek
ma wspólnego
ze zmianą klimatu?

Cele zajęć:

- utrwalisz zasady pisania opowiadania
- pokażesz, jak swoją działalnością człowiek wpływa na zmianę klimatu

Związek z podstawą programową:

III: 1.1–1.4, 2.1, 2.7

Zagadnienia:

zmiana klimatu

Cele Zrównoważonego Rozwoju:

—13 działania w dziedzinie klimatu

Metody:

burza pomysłów, praca z filmem
praca plastyczna, kreatywne
opowiadanie, tablica twitterowa

Formy pracy:

praca indywidualna,
praca w parach,
praca w grupach

Środki dydaktyczne i materiały:

film *Punkt Krytyczny. Klimat się zmienia* (5:09), WWF
Polska, 1 duży arkusz papieru, kartki papieru A4
(dla każdej osoby), kredki, pisaki (dla każdej osoby),
karteczki samoprzylepne (dla każdej osoby)

Wprowadzenie

Scenariusz jest przeznaczony do realizacji na jednej godzinie lekcyjnej. Jeśli dysponujemy blokiem dwugodzinnym, można na kolejnej godzinie lekcyjnej zaprosić uczniów i uczennice do stworzenia własnych opowiadań na temat zmiany klimatu.

Poproś klasę o przypomnienie zasad tworzenia opowiadania. Wypiszcie je na arkuszu papieru i powieście w widocznym miejscu w klasie.

Praca właściwa

Poinformuj uczniów i uczennice, że dziś będziecie doskonalić umiejętność tworzenia tej formy wypowiedzi. Następnie zaprosz ich do obejrzenia krótkiego filmu (5:09) WWF Polska *PUNKT KRYTYCZNY. Klimat się zmienia* (<http://bit.ly/FilmWWFKlimat>), który wprowadzi klasę w zagadnienia dotyczące zmiany klimatu. Poproś, aby podczas oglądania zwrócono szczególną uwagę na przyczyny i konsekwencje tego zjawiska.

Porozmawiajcie o tym, jakie zmiany zachodzą w klimacie Ziemi i co jest ich przyczyną, także w kontekście pytania kluczowego. Podkreśl, że te zmiany są widoczne w bardzo wielu miejscach na świecie, co czyni z tego zjawiska poważny problem globalny. Dodaj, że do pogłębiania zmiany klimatu przyczyniają się głównie uprzemysłowione, bogate kraje globalnej Północy, zaś jej skutki odczuwają przede wszystkim biedniejsze i mniej odporne kraje globalnego Południa i ich mieszkańcy.

Poleć uczniom i uczennicom, aby rozmawiając w parach, wypisali w zeszytach konsekwencje zmiany klimatu, o których była mowa w filmie. Wymieńcie je na forum klasy.

Następnie poproś, aby każda osoba narysowała na otrzymanych kartkach coś, co jest związane z tematem, o którym rozmawiacie. Uczniowie i uczennice mogą przedstawić przyczyny albo skutki zmiany klimatu bądź sposoby ograniczania tych skutków. Wybór należy do nich. Zaznacz, że rysunki nie muszą być dopracowane – mogą zająć się tym w domu.

Po upływie wyznaczonego czasu poproś, aby wszystkie osoby wzięły swoje rysunki, wyszły na środek sali, stanęły w kręgu i położyły prace przed sobą na podłodze. Następnie poleć, aby wszyscy przesunęli się o dwa miejsca w lewo. Później niech każda osoba weźmie rysunek, który się przed nią znajduje, i poda osobie stojącej po jej prawej stronie. W ten sposób rysunki zostaną wymieszane, a autorzy i autorki będą mieć przed sobą pracę, której najprawdopodobniej wcześniej nie widzieli.

Następnie przedstaw zadanie: każda osoba będzie uczestniczyła w tworzeniu wspólnego opowiadania poprzez wypowiedzenie jednego zdania. Należy jednak przestrzegać dwóch reguł. Po pierwsze, wypowiedź musi być związana z tym, co znajduje się na rysunku, przed którym stoi aktualny narrator. Po drugie, należy zachować ciągłość historii, zatem każde kolejne zdanie musi nawiązywać do tego, co zostało powiedziane wcześniej.

Teraz wyznacz kogoś, kto zacznie opowiadać, i pozwól wypowiadać się kolejnym osobom stojącym obok siebie zgodnie z ruchem wskazówek zegara lub odwrotnie.

Taki sposób opowiadania początkowo może wywołać zaskoczenie lub nawet opór w klasie. Doświadczenie pokazuje jednak, że ta „zabawa” szybko zaczyna się podobać. Prócz kształtowania umiejętności kreatywnego opowiadania uczniowie i uczennice ćwiczą także uważne słuchanie i koncentrację – ich opowieść musi nawiązywać do tego, co zostało powiedziane już wcześniej przez koleżanki i kolegów.

Jeśli prowadzisz tego dnia dwie lekcje języka polskiego, na drugiej godzinie warto pozwolić uczniom i uczennicom napisać w swoich zeszytach opowiadanie dotyczące zmiany klimatu. Po „rozgrzewce” na pierwszej lekcji wiele osób będzie miało ciekawe pomysły i powstaną interesujące prace. Jeśli jednak nie możesz sobie na to pozwolić, poproś uczniów i uczennice, aby zrobili to w domu. Chętne osoby mogą także dokończyć swoje rysunki, aby później można było je powiesić w klasie lub zrobić ich wystawę w szkole. Można ją powiązać na przykład z obchodami Dnia Ziemi, Tygodnia Edukacji Globalnej lub innym tego typu wydarzeniem.

Podsumowanie

---

3 minuty

Wyjaśnij młodzieży, że chociaż zmiana klimatu to poważne wyzwanie globalne, podejmując kompleksowe i intensywne działania, ludzkość może mu wspólnie przeciwdziałać. Podkreśl, że niezbędne są działania zarówno na szczeblu międzynarodowym czy krajowym (w tym naszego kraju), jak i indywidualnym – każdy z nas może je podejmować. Taki komunikat jest szczególnie ważny, jeśli stworzone przez uczniów opowiadanie miało szczególnie negatywny lub wręcz katastroficzny wydźwięk. Można wcześniej zachęcić młodzież do przyjęcia perspektywy rozwiązań, żeby uniknąć takiej wymowy prac.

3 minuty

Poproś klasę, aby każdy zastanowił się, jakie indywidualne działania spróbuje podjąć od dzisiaj, aby lepiej chronić klimat naszej planety. Rozdaj uczniom i uczennicom karteczki samoprzylepne i zaproś ich do stworzenia posta na Twittera opisującego ich zobowiązanie (w związku ze specyfiką tego medium komunikat może mieć maksymalnie 140 znaków). Następnie młodzież wiesza swoje wypowiedzi na tablicy, co ma odpowiadać publikowaniu postów na Twitterze. Każdy uczeń może zapoznać się z postanowieniem innych, zaś po zakończeniu lekcji warto pozostawić powstałą tablicę twitterową w widocznym miejscu sali klasowej.

Źródła:

- Punkt krytyczny. *Klimat się zmienia*, WWF Polska, <http://bit.ly/FilmWWFKlimat>.
- Zestaw plansz do wydrukowania w formacie A4 zawierający podstawowe informacje na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018, <https://globalna.ceo.org.pl/cele-zrownowazonego-rozwoju>.
- Platforma społeczna ONZ, *Cele Zrównoważonego Rozwoju*, <http://www.un.org.pl>.

Polecane materiały:

- M. Popkiewicz, A. Kardaś, Sz. Malinowski, *Nauka o klimacie*, Katowice 2018.